

Vatsahappolääkitys lisää ruoka-allergioita

Kehittyneissä maissa on meneillään ruoka-aineallergiaepidemia, kun astman esiintyvyys on vähentymässä ja ekseemankin yleistyminen näyttää pysähtyneen (Prescott ym. *Pediatr Allergy Immunol* 2011;22:155). Yhdeksi syyksi ruoka-aineallergioiden lisääntymiseen esitetään vatsahappolääkkeiden käyttöä (Pali-Schöll ym. *Allergy* 2011; 66:469).

Väitteen tueksi on saatu jo kohdallaisen paljon näyttöä. Kas näin se käy: Vatsahappoja tarvitaan pepsiniin toimintaan ja haimaentsyymien erityksen stimulointiin. Jos vatsahappoja ei ole tai niiden määrää tai toimintaa hillitään lääkkeillä, ruoka sulaa huonommin ja siirtyy allergeenisempaan suolistoon. Sitten ei muuta tarvitakaan kuin geneettinen taipumus allergioitten syntyyn. Ongelma ei rajoitu vain

ruokiin, vaan se koskee myös valkuaisiin sitoutuvia lääkkeitä. Näyttöä on saatu viime vuosina niin paljon, että väitteet ovat muuttumassa hypoteesista todeksi.

Kaikki alkoi kaviaariallergiasta yhdeksän vuotta sitten. Itävaltalaisraalassa alettiin ihmetellä, miksi protonipumpun estäjiä käyttävä vatsahaavapotilas tuli allergiseksi kaviaarille (Untersmayr E, ym. *J Allergy Clin Immunol* 2002;109:1034). Työryhmä teki hiirikokeen. Hiirille syötettiin kaviaaria sukralfaatin, H₂-histamiinireseptorien salpaajien tai protonipumpun estäjien kanssa. Vatsahappolääkkeitä saaneet hiiret herkistyivät kaviaarille, pelkkää kaviaaria syöneet eivät. Sukralfaattiryhmässä myös eosinofiilien ja limaurahasten määrä kasvoi suolen seinämassä.

Sittemmin ihmishavainnot ovat tukeneet hiirilöydöstä. Jopa yli 65-vuotiailla happolääkkeet aiheuttavat herkistymistä ruoka-aineille. Sukralfaatti yhdessä alumiinihydroksidin kanssa toimii vatsahapon neutraloinnin ohella immunostimulanttina. H₂-antihistamiinien ja protonipumpun estäjien vaikutus välittyy pelkästään vatsahapon erityksen vähentymisen kautta. Raskauden aikainen vatsahappolääkitys saattaa lisätä äidin lisäksi sikiön vaaraa tulla ruoka-allergiseksi. Lopuksi katsausartikkelin kirjoittajat toteavat, että hiirikokeet ovat jo osoittaneet, että vatsahappolääkkeet lisäävät allergioita valkuaisiin sitoutuville lääkkeille siinä missä ruoillekin. Jos tästä jotakin oppii niin sen, ettei happolääkkeitä kannata ainakaan turhaan syödä. ■ MaHa